

Apreciem volumul de muncă depus de doamna profesoară Maria-Rocselana VERDEȘ, cu răspundere și perseverență care susține capacitatea sa de valorificare, la nivel superior, a experienței didactice și extradidactice dobândită în învățământul școlar și universitar. (Prof.univ.dr. Sorin CristeaUniversitatea din București,Facultatea de Psihologie și Științele Educației)

FORMAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ÎN LIMBA ENGLEZĂ LA STUDENȚII ÎN DREPT

MARIA-ROCSELANA VERDEȘ

Autor: MARIA-ROCSELANA VERDEȘ

Referent științific: Prof.univ.dr. Cristea Sorin

Coperta: Radu Cimpoieru

Corectura: Lector univ.dr. Johana Holt

TITLUL LUCRĂRII: FORMAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE ÎN LIMBA ENGLEZĂ LA STUDENȚII ÎN DREPT

EDIȚIE ELECTRONICĂ

Reproducerea oricărei părți din prezentul volum prin fotocopiere, scanare, multiplicare neautorizată indiferent de mediul de transmitere este interzisă.

ISBN 978-606-94682-2-7

© Editura eParadigme, Maria-Rocselala Verdeș 2018

<http://paradigme.euroeducation.ro/>

http://groups.google.ro/group/paradigme_educational

Cuvânt înainte

În plan *teoretic*, trebuie remarcată dificultatea temei care solicită o abordare epistemologică de tip *interdisciplinar* (pedagogie-filologie; pedagogie-științe juridice; pedagogie-psihologie) și *intradisciplinar* (didactica generală-didactici particulare; teoria generală a *curriculumului*-politici educaționale, în domeniul formării profesionale, comunicare pedagogică-teorie juridică etc.).

Pe acest fond sunt realizate metodologic recomandările orientative și fixate epistemologic și deontologic conceptele fundamentale, reelaborate la nivel de concepte cheie: *competența de comunicare* (în limba engleză), *lexic juridic* (ca varietate a limbajului pedagogic necesar didacticii specialității), *studentii*, ca *subiecți* ai comunicării pedagogice în condiții particulare (Facultatea de Drept, limba engleză), *formarea profesională inițială* (ca premisă pedagogică și profesioală a formării profesionale continue). Toate aceste *concepte-cheie* contribuie la explicarea și interpretarea realității educaționale studiate (concentrată în titlu), în perspectiva paradigmei curriculumului care influențează decisiv evoluția *didacticelor particulare*. (vezi *Didactica școlară*, în limba engleză).

Cercetarea întreprinsă, orientată valoric în raport de axiomatica paradigmei curriculumului, îndeplinește, astfel, un *scop general* ameliorativ, asumat în mod explicit și programatic, care „constă în elaborarea metodologiei formării competențelor de comunicare în limba engleză la studenții în *Drept* prin valorificarea lexicului juridic”. Prin amplitudinea și deschiderea abordării, lucrarea își asumă și *obiective* tipice unei cercetări orientate cu „*scop emancipator*”, care vizează susținerea epistemologică a unui domeniu special – *didactica particulară*, dezvoltată în învățământul superior, într-o anumită zonă flexibilă, de interes major în plan social.

Rezultatele cercetării pedagogice întreprinse (în plan teoretic, metodologic, operațional) au fost valorificate de autoare și în plan didactic, în activitățile didactice universitare proiectate la nivelul cursului *Comunicare de specialitate în limba engleză*. La acest nivel, *cursul* a vizat crearea unui „context comunicațional favorabil pentru crearea și valorificarea situațiilor practice de comunicare prin studiu aprofundat de text juridic și terminologie. În plan *metodologic* au fost valorificate *strategiile didactice* specifice limbii engleze, bazate pe comunicare și intercomunicare, care integrează în structura lor de funcționare, perfectibilă pe termen mediu și

lung, mai multe *metode*, unele *forme de organizare*, *tehnici de evaluare alternative*, un anumit *stil managerial* și *pedagogic democratic*.

Apreciem volumul de muncă depus de doamna profesoară Maria-Rocselana VERDEȘ, cu răspundere și perseverență care susține capacitatea sa de valorificare, la nivel superior, a experienței didactice și extradidactice dobândită în învățământul școlar și universitar. Rezultatele cercetării, inițiată și finalizată în context epistemologic disciplinar, intradisciplinar și interdisciplinar, probează această capacitate perfectibilă și în viitor în condițiile unor noi investigații atât de necesare în științele educației/ pedagogice în zona *didacticilor particulare*, aplicabile, în cazul limbii engleze, la toate treptele de învățământ.

Recomandăm publicarea în volum.

Prof.univ.dr. Sorin Cristea
Universitatea din București,
Facultatea de Psihologie și Științele Educației

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. Paradigma actuală a didacticii limbilor străine în învățământul superior se afirmă prin motivarea consecventă pentru cunoașterea și valorificarea activă a lexicului juridic de către studenții în Drept în contextul exigențelor profesionale. Necesitatea formării competențelor de comunicare în limba engleză apare ca prioritate acută pentru comunicarea profesională la nivel mondial. Studiarea limbii engleze în învățământul superior contribuie la formarea vocațională a studenților, creează oportunități și deschideri către alte culturi și civilizații, comunicarea fiind competența stipulată în Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi ce presupune, în termenii lui Vizental A. (2008), *asimilarea vocabularului*. În condițiile aderării învățământului superior național la spațiul educațional european, la nivelul didacticii particulare *paradigma predării-învățării-evaluării* limbilor străine se axează pe reperele definitorii ale politicilor educaționale și lingvistice cuprinse în: Declarația de la Sorbona (1998); Strategia învățământului superior din Republica Moldova în contextul procesului Bologna (2004), Rezoluția Consiliului de Miniștri al Uniunii Europene cu privire la ameliorarea calității și diversificarea predării-învățării-evaluării limbilor în cadrul sistemelor educative ale UE (1995), Portofoliul european al limbilor (2004), Cadrul Comun de Referință pentru Limbi (2003) [7]. Orientarea învățământului spre formarea competențelor constituie, în opinia lui Guțu Vl., una dintre dimensiunile prioritare ale politicilor educaționale. La acest nivel, sunt evocate noțiunile care vizează „*curriculumul centrat pe competențe, standardele de competențe, evaluarea competențelor etc.*” [18, p. 16].

În contextul cercetării se impune explicarea folosirii termenului competență la formele de singular și plural. Din punct de vedere epistemologic, conceptele se definesc la singular, pentru că reflectă o realitate la un nivel de maximă generalitate și abstractizare care nu este divizibilă. La nivelul practicii pedagogice însă, drept concept general se utilizează forma de plural, competențe, ce corespunde dimensiunilor principale ale realității reflectate. În opinia profesorului Sorin Cristea, competențele reprezintă dimensiunea psihologică a obiectivelor [15] și includ, în cazul cercetării noastre, mai multe competențe profesionale specifice.

Formarea CCLE în planul lexicului de specialitate (juridic) este un deziderat al pedagogiei universitare care implică actualizarea curriculumului universitar pentru valorizarea complexă a terminologiei domeniului și orientarea demersului educațional spre crearea unei deschideri pe piața muncii conform exigențelor actuale în raport de calitatea specialistului cu studii superioare.

Descrierea situației în domeniu și identificarea problemei de cercetare. Necesitatea cercetării problemei formării CCLE rezultă din tendința de a implementa tehnologii didactice inovative în învățământul superior în vederea eficientizării activității didactice universitare, în general, (Neacșu I., 1990, Cucoș C., 2002, Mândăcanu V., 1997, Patrașcu D., 1996, Cerghit I., 1997, Cojocar M., Papuc L., Sadovei L., 2006, Grădinari G., 2006) și în special, în contextul studierii limbilor străine (Harmer J., 2003, Bushnaq T., 2011, Camenev Z., 2010, Vizental A., 2008, Blachowicz C., Fisher P., 2002, Duquette G., 1995, 2000, Richards J. C., Renandya W. A.,

2002, Mes E., 2010 etc). În Republica Moldova s-au realizat cercetări aplicative privind optimizarea predării limbii engleze în învățământul superior (Burdeniuc G., 2008, Budnic A., 2001, Babîră E., 2003, Ixari A., Gogu T., 2008, Camenev Z., 2010, Croitoru T., 2010 etc.).

Importanța studierii problemei vizate rezultă din *contradicțiile înregistrate* în realitatea pedagogiei universitare și a didacticii limbii engleze, *între*:

- cerințele actuale în raport cu pregătirea studenților în Drept pentru comunicarea profesională și calitatea discutabilă a CCLE în planul cunoașterii și utilizării practice a termenilor juridici;
- necesitatea integrării profesionale în câmpul muncii a absolvenților Facultății de Drept, prin disponibilitate comunicativă în limba engleză și prezentarea unor indicatori și descriptori ai calității în plan lexical a CCLE.

Problema cercetării: dacă cercetările din domeniul pedagogiei au fundamentat teoretic și/sau praxiologic formarea competențelor de comunicare în limba engleză (CCLE) în cadrul universitar, totuși, se atestă o utilizare insuficientă de către studenții în Drept a lexicului juridic în limba engleză pentru comunicarea profesională.

Scopul cercetării constă în elaborarea metodologiei formării competențelor de comunicare în limba engleză la studenții în Drept prin valorificarea lexicului juridic.

Obiectivele investigației au vizat:

1. Determinarea fundamentelor lingvistice și psihopedagogice ale formării studenților în Drept pentru comunicarea profesională.
2. Studiarea evoluției istorice a conceptului *competențe de comunicare în limba engleză*.
3. Examinarea abordărilor teoretice privind metodologia predării-învățării-evaluării limbii engleze în învățământul superior.
4. Identificarea premiselor psihopedagogice și a imperativelor profesionale privind formarea motivației pentru cunoașterea de către studenții la Drept a lexicului juridic în limba engleză.
5. Evaluarea CCLE la studenții în Drept în planul utilizării lexicului juridic.
6. Elaborarea și validarea experimentală a *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept (MPFSD)* pentru valorificarea lexicului juridic în comunicarea profesională, care reprezintă în cercetare metodologia formării profesionale inițiale a CCLE în plan lexical la studenții în Drept.

Metodologia cercetării științifice se constituie din teorii, concepții, idei, sugestii din domeniul psihopedagogiei, psiholingvisticii, sociologiei și filozofiei limbajului: teoria psiholingvistică a învățării limbii și dezvoltării limbajului; conceptul comunicării și al comportamentului comunicativ; conceptul situativ-comunicativ al învățării limbii; teorii despre motivația învățării limbii străine; idei, concepte despre specificul învățământului universitar și referitoare la tehnologiile educaționale: anglicismele în limba română, jurilingvistica; teoria și metodologia curriculumului universitar (N. Silistraru, Vl. Pâslaru, Vl. Guțu, L. Papuc, I. Negură, E. Joița, A. Neculau, L. Andreescu etc.); recomandările Cadrelui European Comun de Referință pentru Limbi 2003 (Consiliul Europei). Deși au fost avansate eforturi investigaționale relevante, metodologia de formare universitară a CCLE în perspectiva utilizării contextuale eficiente de către studenți a lexicului juridic este încă insuficient sau puțin studiată. Contextul comunicării

profesionale pune în valoare acțiunea comunicativă ca factor al formării competenței de comunicare în limba engleză, abordată de către cercetători din mai multe perspective: *perspectiva pedagogică, perspectiva comunicativă, perspectiva contextual-dinamică, perspectiva psiholingvistică, perspectiva situației de comunicare, perspectiva socio-lingvistică, perspectiva instruirii interactive etc.*

Metodele de cercetare: *metode teoretice* - documentarea științifică, metoda modelării, metodele analitico-sintetice și *metode experimentale*: experimentul pedagogic, conversația, observația, chestionarul, grila de observație și *metode de măsurare a datelor experimentale*: prelucrarea matematică a datelor experimentale.

Noutatea și originalitatea științifică a investigației sunt susținute prin: stabilirea fundamentelor lingvistice și psihopedagogice a formării competențelor de comunicare în limba engleză la studenții în Drept pentru comunicarea profesională; dezvoltarea în plan lexical a semnificației conceptului competență de comunicare în limba engleză; elaborarea indicatorilor calității în plan lexical a comunicării profesionale la studenții în Drept; elaborarea descriptorilor CCLE în planul utilizării de către studenții în Drept a lexicului juridic.

Problema științifică soluționată constă în dezvoltarea didacticii limbii engleze prin elaborarea și validarea experimentală a *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept (MPFSD)* pentru valorificarea lexicului juridic în comunicarea profesională.

Semnificația teoretică a cercetării este confirmată prin: studiul abordărilor teoretice privind metodologia predării-învățării-evaluării limbii engleze în învățământul superior; identificarea premiselor psihopedagogice și a imperativelor profesionale privind formarea motivației pentru cunoașterea de către studenții în Drept a lexicului juridic în limba engleză; valorizarea epistemică și praxiologică a indicatorilor și descriptorilor calității lexicului juridic la studenții în Drept în cadrul CCLE.

Valoarea aplicativă a cercetării rezultă din: contribuția praxiologică la dezvoltarea didacticii limbii engleze în învățământul universitar prin construcția curriculară universitară ce a permis integrarea finalităților și a conținuturilor specifice formării lexicului juridic la studenții în Drept; elaborarea instrumentelor de evaluare a nivelului de formare în plan lexical a CCLE și a calității comunicării profesionale la studenții în Drept; elaborarea și validarea experimentală a *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept* pentru valorificarea lexicului de specialitate, ce reprezintă în cercetare metodologia formării universitare a CCLE.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere:

1. *Didactica limbilor străine* în învățământul superior presupune, în primul rând, comunicarea de specialitate în limba engleză care implică învățarea pertinentă nu doar a gramaticii limbii engleze, ci mai ales, valorificarea complexă a lexicului juridic care permite elaborarea enunțurilor necesare comunicării în situații profesionale.
2. Metodologia formării competențelor de comunicare în limba engleză la nivel universitar, reprezentată de *Modelul Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept*, reflectă direcțiile de pregătire profesională ale studenților, impulsionate de ritmul schimbărilor socio-culturale și

de oportunitățile de dezvoltare în carieră, etapa formării inițiale constituind startul comunicării în mediul profesional.

3. Statutul profesional al studenților în Drept se consolidează prin dezvoltarea în plan lexical a *competenței de comunicare în limba engleză, exprimată într-un complex de cunoștințe, capacități, atitudini în interdependență, afirmate în contextul socio-profesional* pentru evaluarea cărora se aplică indicatorii calității în plan lexical ai comunicării profesionale la studenții în Drept.

Implementarea rezultatelor științifice a fost realizată prin valorificarea reperelor teoretice și metodologice în mediul studenților Facultății de Drept, Universitatea „Titu Maiorescu” din București, Facultatea Drept din Târgu-Jiu în perioada 2011 - 2015.

Aprobarea și validarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetării au fost aprobate în cadrul Ședinței Catedrei Științe ale Educației, consiliilor profesoriale, seminariilor metodologice, a conferințelor naționale și internaționale.

Publicațiile la tema tezei: în domeniul cercetării au fost publicate 15 lucrări științifice: note de curs (1) [21]; Dicționar juridic englez-român (1), coautor, [37]; articole în culegeri științifice (3); articole în reviste științifice (3) și participări la foruri științifice naționale și internaționale (3).

Volumul și structura tezei: teza include adnotări în limbile română, rusă și engleză, introducere, trei capitole descrise în 120 de pagini de text de bază, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 147 surse, 5 anexe.

Cuvinte-cheie: *competențe de comunicare în limba engleză, lexic juridic, studenți în Drept, comunicare profesională în limba engleză, formarea profesională inițială.*

Lista abrevierilor utilizate include sintagme terminologice: *în limba română:* CCLE - competențe de comunicare în limba engleză, CECRL - Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi, LJ – lexic juridic, MPFSD - Modelul pedagogic de formare la studenții în Drept, UL - unitate lexicală și *în limba engleză:* PPP - Presentation, Practice, Production, CLT - Communicative Language Teaching, CCEL - Communication Competence in English language.

CONȚINUT

În **Introducere** este argumentată actualitatea și importanța temei investigate, este formulată problema cercetării și direcțiile de soluționare, scopul și obiectivele, sunt descrise valorile științifice și praxiologice create în cercetare ce demonstrează noutatea și originalitatea științifică a cercetării în formarea competențelor de comunicare în limba engleză la studenții în Drept.

Capitolul 1, **„Repere psihopedagogice și lingvistice ale predării-învățării-evaluării limbii engleze la studenții în Drept”**, prezintă considerații teoretice despre metodologia predării-învățării-evaluării limbii engleze. Corelația limbii materne cu limba engleză este abordată în scopul descoperirii unei punți de legătură necesară pentru un proces eficient de predare-învățare-evaluare universitară a limbii engleze.

Cercetarea teoretico-aplicativă a competențelor de comunicare în limba engleză a studenților Facultății de Drept a devenit o prioritate în perspectiva obținerii unui loc decent pe piața muncii.

Oportunitatea studierii procesului de formare a competențelor de comunicare în limba engleză la studenții în Drept este determinată de condițiile societății contemporane reflectate în procesul modernizării sistemului de învățământ superior. În acest context global și deschis, prioritară pedagogic este *competența comunicativă*, ce favorizează adaptarea studenților în mediul profesional. Cerințele societății în care vor activa ulterior studenții în vederea prestării activități profesionale, sunt din ce în ce mai exigente și mai presante pe termen scurt, mediu și lung, rațiuni din care cunoașterea limbii engleze facilitează obținerea unui loc de muncă adaptat nevoilor pieței actuale. Această abordare implică scopuri aplicative în raport de care trebuie regândită metodologia de formare a competențelor de comunicare în limba engleză. Învățarea unei limbi moderne (limba engleză) cuprinde un șir de acțiuni pedagogice orientate spre dezvoltarea unui ansamblu de competențe.

Capitolul 2, **„Cadrul teoretic al dezvoltării CCLE la studenții în Drept”**, prezintă abordări teoretice ale competenței de comunicare, în limba străină, tipurile de competențe (lingvistică, sociolingvistică, pragmatică), corelate dintr-o perspectivă interculturală, fapt ce contribuie la dezvoltarea integrală a personalității studentului și a identității profesionale a acestuia. Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi, oferă o bază comună pentru elaborarea programelor de limbi străine, documentelor de referință, a conținutului examenelor și criteriilor de examinare etc. În conformitate cu prevederile acestui document, ne propunem: să descriem în prezenta cercetare ceea ce trebuie să învețe studenții care studiază o limbă străină pentru a o utiliza în scopuri comunicative profesionale; să precizăm cunoștințele și deprinderile pe care aceștia trebuie să le însușească și să le dezvolte.

Cadrul de Referință definește nivelurile de competență care permit evaluarea progreselor studenților la fiecare etapă a procesului de învățare în facultate [7]. În contextul investigației teoretice, prin construcție și dezvoltare curriculară în învățământul superior, Cojocaru M., Papuc L. ș. a., *prin tehnologii didactice universitare* se înțeleg, în primul rând, strategiile didactice orientate spre atingerea obiectivelor educaționale prin conținuturile educaționale relevante, în baza unor teorii ale

cunoașterii, comunicării, învățării, determinate de natura materiilor de predare-învățare-evaluare, de calitatea mijloacelor disponibile și de cultura profesională a cadrelor didactice universitare [11, p. 21]. Cadrele didactice universitare anticipează dificultățile studenților în valorificarea termenilor juridici necesari comunicării profesionale. Formarea competențelor de comunicare este un domeniu vast, cu aspecte mai puțin valorizate, fapt dovedit de recomandările recente ale specialiștilor europeni în ceea ce privește învățarea limbilor moderne, care desemnează competențele lingvistică și comunicativă drept factori determinanți ai integrării socio-culturale și profesionale.

Capitolul 3, „**Metodologia formării competențelor de comunicare în limba engleză pentru utilizarea lexicului de specialitate la studenții în Drept**”, include descrierea design-ului cercetării experimentale pentru evaluarea nivelului de formare a competențelor de comunicare în limba engleză (CCLE) la studenții în Drept în planul utilizării lexicului de specialitate în procesul pregătirii profesionale inițiale în învățământul superior [20].

Conținutul capitolului descrie *Modelul Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept* pentru valorificarea lexicului juridic necesar în comunicarea profesională, proiectat ca rezultat al studierii preceptelor cercetării teoretice, promovate metodologic și implementate la Universitatea „Titu Maiorescu”, București, Facultatea de Drept din Târgu Jiu, între anii 2011 - 2015. Rezultatele cercetării experimentale relevă valori procentuale, ilustrate prin argumente științifice și experimentale. **Rezultatele cercetării experimentale la etapa de validare** relevă valori medii comparate, ce confirmă eficiența *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept* pentru valorificarea lexicului juridic în comunicarea de specialitate.

Obiectivele investigației experimentale au presupus acțiunile: determinarea nivelurilor de formare a CCLE în contextul formării profesionale și a problematicii aferente acestui proces; elaborarea testelor de evaluare, a gradului de formare a CCLE în planul cunoașterii lexicului de specialitate de către studenții în Drept; descrierea particularităților dezvoltării CCLE, stabilite în indicatori și descriptori specifici și dezvăluite în valori ale comunicării de specialitate; validarea experimentală a *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la studenții în Drept* pentru valorificarea lexicului de specialitate în comunicarea profesională.

Eșantionul cercetării. Experimentul pedagogic a fost desfășurat în Universitatea „Titu Maiorescu” din București între anii 2011 - 2015, eşantionul experimental fiind constituit din 104 studenți de la anii I și II ai Facultății de Drept din Târgu-Jiu, aplicând *tehnica grupului unic*. Au fost administrate teste la anii I și II la un număr mai mare (118), având în vedere faptul că numărul subiecților grupului poate varia din diverse motive.

Demersul cercetării prezintă descrierea acțiunilor experimentale la etapa de constatare (anul universitar 2011-2012) care a vizat proiectarea și organizarea experimentului pedagogic. Cercetarea experimentală a fost organizată în baza testului de evaluare a CCLE.

Tabelul 3.1. Metodologia cercetării experimentale a CCLE

Eșantion	Instrumente de investigație	Etape
Studenți în Drept: Facultatea de Drept din Târgu-Jiu, Universitatea „Titu Maiorescu” din București	1.1. Probe de evaluare a comunicării orale 1.2. TEST de evaluare a CCLE (varianta inițială) 1.3. TEST de evaluare a CCLE (varianta complexă)	Constatare Validare

Proiectarea metodologiei cercetării a fost realizată prin elaborarea operațională a instrumentelor de cercetare, itemii cărora au fost concepuți în conformitate cu variabilele preluate în cercetare. La *etapa de constatare* pentru *pretestare* au fost preluate următoarele CCLE ca **variabile ale cercetării**: *competența de traducere a textelor juridice, competența de explicație și interpretare a termenilor juridici, competența de elaborare a mesajelor profesionale, competența de integrare a termenilor juridici în conversații profesionale*, competențe necesare pentru integrarea absolvenților în domeniul profesional ce vizează activitățile actorilor sociali determinate de exercițiul funcțiilor lor [22, p.19]. Evaluarea CCLE a permis identificarea dificultăților de comunicare profesională la debutul carierei profesionale. Examinarea cadrului teoretic al formării CCLE la studenții în Drept a condus la:

a) formularea criteriilor și indicatorilor CCLE ce au permis evaluarea acestora în termeni specifici cercetării;

b) stabilirea specificului și a nivelurilor formării CCLE la studenții în Drept stabilite prin metode de cercetare cantitativă și calitativă în raport cu dimensiunile principale ale acestora;

c) elaborarea *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept pentru valorificarea lexicului juridic* (MPFSD a CCLE).

Datele obținute din pretestarea studenților eșantionului experimental prin aplicarea testului de evaluare a CCLE, prezintă rezultate care se concentrează preponderent la nivelul minim al CCLE (58,7 % - pentru competența de traducere a textelor juridice; 61,5 % pentru competența de explicație a termenilor juridici; 67,3 % pentru competența de elaborare a mesajelor profesionale; 70,2 % pentru competența de integrare a termenilor juridici în conversații profesionale) și la nivelul mediu (35,6 % pentru competența de traducere a textelor juridice; 33,7 % pentru competența de explicație a termenilor juridici; 28,9 % - pentru competența de elaborare a mesajelor profesionale; 28,9 % - pentru competența de integrare a termenilor juridici în conversații profesionale).

La nivel calitativ, se remarcă faptul, că studenții cu nivelul A1 de formare a CCLE recunosc doar cuvintele asemănătoare celor din limba română. La nivel ortografic, se observă că nu știu să scrie corect cuvintele din textul audiat (peste 10 erori) din textul audiat. Studenții de nivel B1 recunosc cuvinte asemănătoare celor din limba română și 1 termen juridic. Studenții de nivel B2 recunosc cuvinte asemănătoare celor din limba română și 1 termen juridic. La nivel ortografic, se observă faptul că admit 5-8 erori asupra cuvintelor din textul audiat. Se constată

faptul, că puțini studenți se încadrează la nivelurile C1, C2 – nivel avansat (pentru traducerea textelor juridice – 5,8 %; pentru explicația termenilor – 4,8 %; elaborarea mesajelor profesionale – 3,8 %; integrarea termenilor juridici în conversații profesionale - 1 %).

Probele de evaluare a competențelor de comunicare orală în limba engleză au fost proiectate să aprecieze dificultățile în comunicarea de specialitate vizând cele patru competențe menționate, orientate spre aprecierea gradului de cunoaștere și valorificare de către studenți a lexicului juridic la etapa de constatare a experimentului pedagogic.

Proba 1. „*Ascultați și traduceți în limba română;*

Proba 2. *Transcrieți fonetic următorii termeni juridici*”

Proba 3. „*Construiți un text de 5-10 rânduri (50-100 de cuvinte) în care să prezentați Parlamentul Marii Britanii*”;

Proba 4. „*Citiți următorul text cu voce tare, traduceți-l și identificați 6 termeni juridici.*”

Programul de formare experimentală conceput pentru formarea CCLE la studenții în Drept a fost proiectat în cadrul **Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept pentru valorificarea lexicului juridic în comunicarea profesională**, prezentat într-o schematizare grafică ce presupune o strategie investigațională orientată spre soluționarea problemei relevante în domeniul de referință al cercetării [20].

Modelul Pedagogic vizat a fost elaborat luând în considerație ideile sintetizate din analiza literaturii din domeniu, pe problema clarificării semnificației conceptului de competențe de comunicare, formarea studenților în Drept pentru comunicarea profesională prin valorificarea lexicului juridic și a rezultatelor experimentale colectate la etapa de constatare.

Etapa pregătitoare a vizat evaluarea problemelor de formare a competențelor de comunicare în contextul în care a fost descris *Modelul Pedagogic* destinat spre rezolvarea problemelor pedagogice practice, identificabile în contextul procesului de învățământ superior la nivelul unor activități și situații concrete de predare-învățare-evaluare a limbii engleze. Utilizarea competenței lingvistice în contexte și condiții variate, permit receptarea și producerea mesajelor profesionale pe teme specifice. Din această perspectivă, scopul studierii limbilor străine este acumularea lexicului juridic ce permite comunicarea profesională.

Formare profesională inițială s-a realizat prin următoarele acțiuni: *Conceptualizarea curriculumului universitar la disciplina „Comunicare de specialitate în limba engleză”* la anul I de studii universitare, care s-a înfăptuit prin proiectarea competențelor generale menționate în fișa domeniului de licență, racordate la descriptorii de nivel ai elementelor structurale ale competențelor profesionale la studenții în Drept: *utilizarea adecvată a limbajului juridic de specialitate în cadrul unei dezbateri cu temă dată, utilizarea adecvată a teoriilor, principiilor și conceptelor juridice însușite într-un proiect profesional și la descriptorii de nivel ai competențelor transversale: elaborarea unei lucrări de specialitate/ a lucrării de licență, cu respectarea obiectivelor, a termenelor și a regulilor deontologice, utilizarea eficientă a resurselor de comunicare și a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională, elaborarea, tehnoredactarea și susținerea în limba română și/ sau într-o limbă străină a unei lucrări de specialitate pe o temă actuală din domeniul dreptului.*

Competențele specifice disciplinei:

(a) cunoaștere și înțelegere (*cunoașterea/utilizarea adecvată a noțiunilor* acumularea unui lexic de specialitate (domeniul juridic) comprehensiv, prin studiu de text și experiențe comunicaționale *specifice disciplinei*):

- însușirea *graduală a noțiunilor fundamentale de limba engleză* privitoare la vocabular și gramatică (morfologie și sintaxă);
- *achiziția elementelor de cultură și civilizație engleză și americană*;
- *cunoștințe de specialitate referitoare la sistemul de drept anglo-saxon*: noțiuni de drept comunitar european; abilitatea de exprimare scrisă și orală corectă, de comunicare fluentă.

(b) explicație și interpretare (*explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei*):

- cunoștințe de specialitate referitoare la sistemul de drept anglo-saxon;
- noțiuni de drept comunitar european;
- abilitatea de exprimare scrisă și orală corecte, de comunicare fluentă și

(c) capacități instrumental - aplicative (*proiectarea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode și instrumente de investigare*):

- exprimarea scrisă și orală corecte, de comunicare fluentă;
- exprimarea scrisă și orală corecte, de comunicare fluentă și eficientă, de interrelaționare în domeniul profesional;
- dezvoltarea gândirii critice în înțelegerea situațiilor teoretice și practice din domeniul profesional;
- exprimarea logică și substanțială a ideilor.

Conținuturi disciplinare valorizate în contexte comunicaționale profesionale:

- Studiu de text: *History of law* (din lucrarea *An English Course for Law Students* - vezi Bibliografia); elemente de vocabular; lectură, traducere, interpretare;
- Studiu de text: *Legal subjects* din lucrarea *An English Course for Law Students* - vezi Bibliografia); elemente de vocabular; lectură, traducere, interpretare.
- Studiu de text: *Criminal law* (din lucrarea *An English Course for Law Students* - vezi Bibliografia); elemente de vocabular; lectură, traducere, interpretare.
- Studiu de text: *Tax Evasion. Bribery and Corruption, False Advertising and Fraud, The Coercive Law* (din lucrarea *Curs de limba engleză pentru studenții facultăților cu profil juridic* - vezi Bibliografia); elemente de vocabular; lectură, traducere, interpretare. Situații practice de comunicare: *My Values System; Models and Anti-models*.
- Strategii didactice universitare: dezbateri, dialoguri pe tematica textelor; comparații între noțiunile și instituțiile juridice din text și cele din sistemul de drept românesc; judecăți critice, axiologice, morale; dialoguri pe tematica textelor; judecăți critice, axiologice, morale.

Valorile CCLE în planul utilizării lexicului juridic, formate experimental în contextul formării profesionale inițiale

Experimentul de formare a avut drept obiectiv validarea experimentală a *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE*, proiectat pentru pregătirea studenților în vederea comunicării profesionale privind utilizarea lexicului de specialitate în limba engleză. Pentru necesitățile

cercetării au fost elaborați descriptorii competențelor de comunicare în limba engleză în planul valorificării lexicului de specialitate. Abordarea comunicativă stimulează valorizarea experiențelor comunicative din viața profesională reală. Prin urmare, studenții trebuie să simuleze situații profesionale cu scopul de a formula întrebări corespunzătoare. Așadar, activitățile comunicative includ acțiuni pedagogice ce încurajează studentul să vorbească/ asculte pe alți colegi, integrându-se activ în comunicare cu scopul: de a căuta informații, de a discuta și de a învăța o cultură.

Tabelul 3.2. Corelația competențelor de comunicare în limba engleză și a descriptorilor CCLE

Competențe de comunicare în limba engleză	Descriptorii competenței de comunicare în limba engleză în planul valorificării lexicului de specialitate
I. Competența de traducere a textelor juridice	I.1. Calitatea lexicului de specialitate (domeniul juridic) la nivel comprehensiv; I.2. Capacitatea lingvistică de studiu a textelor și a experiențelor comunicaționale; I.3. Capacitatea de comunicare scrisă și orală fluentă, logică și substanțială a conținutului de idei expus în texte juridice.
II. Competența de interpretare a termenilor juridici	II.1. Exprimarea gândirii critice în interpretarea textelor din domeniul profesional; II. 2. Capacitatea de exprimare orală și scrisă respectând normele gramaticale; II. 3. Capacitatea de a explica semnificația termenilor juridici valorificând cunoștințele de specialitate referitoare la sistemele de drept anglo-saxon, american sau românesc.
III. Competența de elaborare a mesajelor profesionale	III.1. Capacitatea de a construi enunțuri profesionale utilizând elemente de cultură și civilizație engleză și americană; III.2. Formularea mesajelor profesionale respectând normele gramaticale; III.3. Actualizarea termenilor juridici în exprimarea mesajelor profesionale.
IV. Competența de integrare a termenilor juridici în conversații profesionale	IV.1. Calitatea stilistică a discursurilor profesionale în comunicarea dialogată; IV.2. Coerența ideatică și logica discursului profesional; IV.3. Consistența termenilor de specialitate valorificați în comunicarea profesională.

Experimentul s-a desfășurat la Universitatea „Titu Maiorescu” din București, Facultatea de Drept din Târgu-Jiu în perioada 2011 - 2015. În total, în experimentul de formare a fost implicat un eșantion de 104 subiecți.

La etapa de control/validare a experimentului pedagogic prin analiza datelor experimentale se constată gradul de formare a competențelor de comunicare în limba engleză în planul valorificării lexicului de specialitate. Figura 3.13 prezintă cele mai înalte valori ale CCLE pentru nivelul avansat obținute prin *dezvoltarea capacității de traducere a termenilor juridici* (28,8 % - posttestare, comparativ cu traducerea textelor juridice în pretestare – 5,8 %); pentru nivelul mediu (55,7 % - posttestare, comparativ cu traducerea textelor juridice în pretestare – 35,6 %). Important devine scăderea numărului de subiecți cu nivel minim (de la 58,7 % - pretestare la 15,4 % - posttestare).

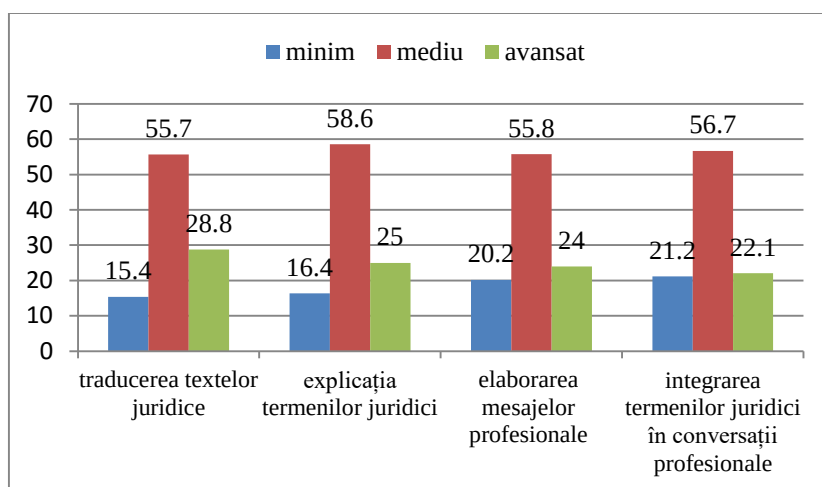

Fig. 3.13. Valori medii comparate privind nivelurile CCLE în termeni juridici (etapa validare - posttestare)

Creșterea valorilor medii ale CCLE la etapa validare comparativ cu etapa de constatare se reflectă în Figura 3.14, unde au crescut nivelurile mediu (de la 31,7 %, la 56,7 %) și nivelul avansat (de la 3,8 %, la 25 %).

Stabilirea raporturilor de comunicare cu diferiți oameni, constituie parte importantă a activității profesionale a studenților în Drept. Aceștia trebuie să fie în stare să comunice lejer cu partenerii din alte țări folosind abil lexicul de specialitate. Specialiștii în drept trebuie să-și consolideze atât competențele profesionale, cât și cele de învățare continuă a unei limbi străine.

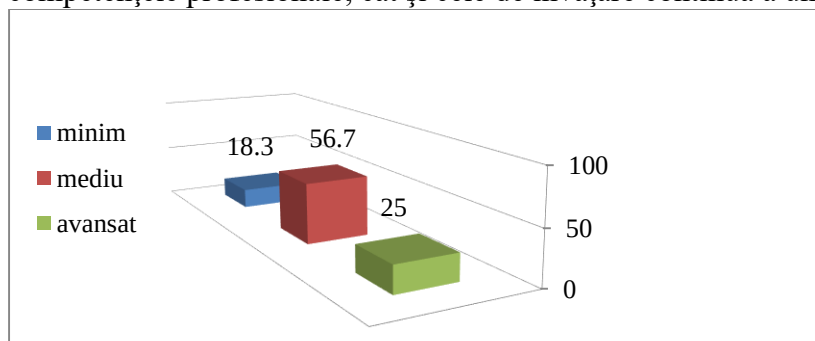

Fig. 3. 14. Valori medii comparate ale nivelului general al competențelor de comunicare a termenilor juridici

(etapa validare - posttestare)

Determinarea nivelurilor de formare a CCLE în contextul formării profesionale și a problematicii aferente acestui proces în baza unor teste de evaluare a gradului de formare a CCLE în planul cunoașterii lexicului de specialitate de către studenții în Drept elaborate în teză au permis descrierea particularităților dezvoltării CCLE, stabilite în indicatori și descriptori specifici și dezvăluite în valori ale comunicării de specialitate. Calitatea cunoașterii unei limbi este confirmată de următoarele capacități comunicative interdependente: *de audiere, vorbire, scriere și citire*. Conform Cadrlui European Comun de Referință pentru Limbi activitățile comunicative, conversația sau corespondența, de exemplu, sunt considerate interactive. În aceste cazuri, evenimentul comunicativ poate fi considerat: *vorbirea, scrierea, audierea sau citirea* unui text [7].

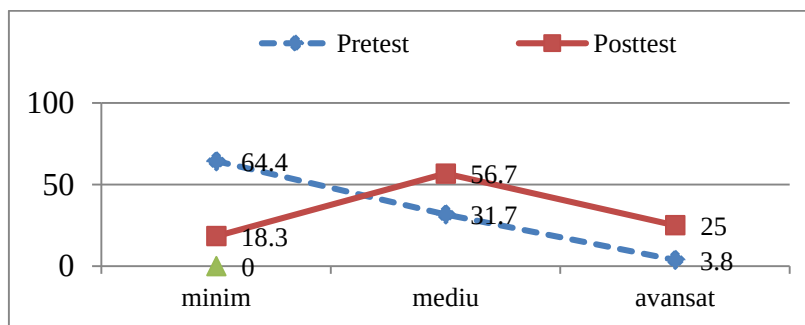

Fig. 3. 15. Valori medii comparate ale nivelului general al competențelor de comunicare în termeni juridici (etapele pretest-posttest)

Datele experimentale obținute prin pre- și posttestare permit concluzia privind confirmarea ipotezei cercetării, prin care s-a presupus că, formarea competenței de comunicare în limba engleză a studenților în Drept va contribui la integrarea profesională eficientă a viitorilor juriști, magistrați, avocați, notari, polițiști, ca moderatorii în interacțiunile comunicative profesionale. Eficiența *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept pentru valorificarea lexicului de specialitate în comunicarea profesională* a fost evaluată prin aplicarea variabilelor cercetării preluate pentru necesitățile demersului experimental, și anume competențele de comunicare în limba engleză care arată asupra gradului de cunoaștere și utilizare de către studenți a lexicului de specialitate: *competența de traducere a textelor juridice, competența de explicație și interpretare a termenilor juridici, competența de elaborare a mesajelor profesionale, competența de integrare a termenilor juridici în conversații profesionale*, necesare pentru integrarea absolvenților în domeniul profesional care vizează toate activitățile profesionale determinate de exercițiul funcțiilor sale. Activitățile didactice universitare proiectate la nivelul cursului *Comunicare de specialitate în limba engleză* au constituit un context comunicațional favorabil pentru crearea și valorificarea situațiilor practice de comunicare prin studiu aprofundat de text juridic și terminologie. Strategiile didactice specifice didacticii limbii engleze au actualizat un sistem de metode eficiente pentru extinderea vocabularului: exercițiile, dialogurile pe tematica textelor, comparațiile între noțiunile și instituțiile juridice descrise în text și cele din sistemul de drept românesc, judecățile critice, axiologice, morale. La acest nivel, este confirmată eficiența *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept* pentru valorificarea lexicului juridic în comunicarea de specialitate prin acțiuni experimentale de

construcție și dezvoltare a curriculumului universitar la Facultatea de Drept, de pregătire profesională inițială a studenților în Drept în planul utilizării lexicului juridic, orientată spre formarea culturii profesionale.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Au fost demonstrate, teoretic și practic, oportunitățile formării competențelor de comunicare în limba engleză ce rezultă din imperativele și rolurile profesionale actuale ale specialiștilor în Drept vizând cunoașterea lexicului de specialitate.
2. A fost demonstrat științific că metodologia predării-învățării-evaluării limbii engleze în învățământul superior este concepută în conformitate cu programul de studii, descris prin competențe profesionale și competențe transversale (pentru domeniul Drept), care include descriptorii de nivel ce reflectă standardele minimale de performanță pentru evaluarea competențelor de comunicare profesională în limba engleză: utilizarea adecvată a limbajului juridic, a teoriilor, principiilor și conceptelor juridice, a legislației românești, europene și internaționale, utilizarea eficientă a resurselor de comunicare, a surselor de informare și de formare profesională asistată, atât în limba română, cât și într-o limbă străină de circulație internațională, elaborarea, tehnoredactarea și susținerea într-o limbă străină a unei lucrări de specialitate pe o temă actuală din domeniul dreptului cu respectarea regulilor deontologice specifice domeniului de ocupații în drept etc.
3. Au fost elaborate piesele curriculare (curriculum disciplinar și note de curs/ ghid metodologic), obiectivele de referință și conținuturile descrise, fiind competențele anticipate ale acțiunii formative, urmărite în predarea-învățarea-evaluarea studenților în Drept a disciplinei „Comunicarea de specialitate în limba engleză”.
4. Au fost elucidate argumente științifice privind comunicarea profesională de succes a studenților în Drept în cadrul studierii universitare a limbilor străine, care presupune îmbinarea eficace a factorilor ce influențează dinamica formării competenței de comunicare în limba engleză în domeniul specialității. Planul cadru universitar pentru facultatea de Drept include discipline de specialitate care solicită luarea în considerație a nevoilor reale ale studenților, de pregătire pentru comunicarea de specialitate prin formarea competențelor de comunicare în limba engleză și cele specific-profesionale. În plan teoretic, cercetarea demonstrează posibilitatea dezvoltării competenței de comunicare la limba engleză a studenților în Drept. În plan practic, se demonstrează valorile ascendente ale acumulării lexicului de specialitate în limba engleză a studenților anilor I și II, modele propuse în capitolele 2 și 3 reprezentând în fapt valorile praxiologice ale cercetării.
5. A fost demonstrat științific că substanța de structură și conținut a competențelor de comunicare: competența de traducere a textelor juridice, competența de explicație și interpretare a termenilor juridici, competența de elaborare a mesajelor profesionale, competența de integrare a termenilor juridici în conversații profesionale este fundamentată pe celelalte tipuri de competențe (lingvistică, sociolingvistică și pragmatică).
6. A fost dezvoltată semnificația științifică a conceptului competențe de comunicare în limba engleză a studenților în Drept prin elaborarea indicatorilor calității în plan lexical a comunicării profesionale a studenților în Drept și elaborarea/ validarea descriptorilor CCLE în planul utilizării lexicului de specialitate, care demonstrează inovația științifică a cercetării.
7. A fost elaborată și implementată Metodologia formării a CCLE la studenții în Drept pentru valorificarea lexicului de specialitate în comunicarea profesională inițială reprezentată de *Modelul Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept* în planul extinderii calitative a lexicului de specialitate. Aceasta demonstrează aplicabilitatea și operaționalizarea conceptelor juridice în predarea-învățarea-evaluarea limbii engleze la studenți. Astfel devine un suport didactic valoros care demonstrează, argumentează și explorează competențele de cunoaștere a

limbii engleze de către studenți; propune accesul deschis al studenților la procesul de predare-învățare-evaluare; valorifică activitatea individuală a studentului; ajută la formarea competențelor de comunicare ale studenților la limba engleză; asigură monitorizarea întregului proces de instruire al studenților. Prin implementarea Instrumentarului metodologic s-a demonstrat că este oportun a organiza operaționalizarea conceptelor juridice concrete de ordin cognitiv, aplicativ, atitudinal de către studenți printr-o procedură standard și prin inventarul verbelor care definesc comportamentele juridice observabile pentru limba engleză. Utilizarea Curriculumului la disciplina limba engleză în baza Modelului pedagogic validat în practica de predare-învățare-evaluare a ilustrat o creștere semnificativă a competențelor de comunicare în limba engleză ale studenților atât în plan lexical, cât și în cel gramatical. Valorificarea potențialului noilor tehnologii educaționale în asigurarea calității instruirii universitare vizează însușirea unor instrumente necesare comunicării profesionale inițiale și un ansamblu de metode actualizate în scopul dezvoltării performanțelor lexicale ale studenților.

Astfel, rezultatele cercetării au confirmat soluționarea problemei științifice care include: dezvoltarea didacticii limbii engleze în învățământul universitar prin elaborarea instrumentelor de evaluare/ dezvoltare în plan lexical a CCLE la nivelul indicatorilor și a descriptorilor specifici calității lexicului de specialitate a studenților în Drept; elaborarea/validarea experimentală a metodologiei de formare a CCLE în vederea utilizării de către studenții în Drept a lexicului de specialitate în perspectiva asigurării calității comunicării profesionale în context profesional.

RECOMANDĂRI

(a) pentru conectorii de curriculum - transpunerea în documentele curriculare a indicatorilor și descriptorilor specifici calității LJ la studenții în Drept în termeni de operații, acțiuni sau alte manifestări măsurabile, specificarea concretă în curriculum a ceea ce trebuie să cunoască și ce vor fi capabili să facă aceștia la încheierea unui proces de predare-învățare-evaluare, prin prisma implicării lor personale în operaționalizarea conceptelor juridice. Planul de studii universitar trebuie să prevadă disciplina Comunicare de specialitate nu doar pentru anii I și II de studii, ci să fie materie de studiu obligatorie pe întregul ciclu de învățământ – 4 ani.

(b) pentru cadrele didactice universitare - valorificarea curriculumului disciplinar și a produselor metodologice elaborate în cercetare în limitele unui timp restrâns aferent studiilor universitare posibilă doar în condițiile respectării unor reguli exacte de poziționare a studentului, fapt care urmează să fie reflectat în proiectarea activității de predare-învățare-evaluare. Instrumentarul metodologic poate fi implementat în procesul de predare-învățare-evaluare a limbilor străine din învățământul universitar și preponderant pe învățământul de specialitate, juridic. Dezvoltarea CCLE la studenții în Drept în cadrul predării-învățării-evaluării disciplinei Comunicare de specialitate în limba engleză demonstrează că aceasta poate fi folosită la elaborarea și implementarea unui curriculum specializat la disciplina limba străină la nivel universitar, Modelul Pedagogic de Formare a CCLE la studenții în Drept reprezintă un reper metodologic în realizarea unui suport de curs pentru cadrele didactice universitare.

BIBLIOGRAFIE

1. Abric, J.-C. Psihologia comunicării. Iași: Editura Polirom, 2002. 208 p.
2. Amado, G., Guittet, A., Psihologia comunicării în grupuri. București: Editura Polirom, 2007. 259 p.
3. Babîră E., Tîrșină, D., Reading to Speaking. Developement of Oral Communication Skills, în Probleme de filologie: aspecte teoretice și practice. Bălți 2015. pp.170-175.
4. Bernat, S.-E., Chiș V. (coord.). Noua paradigmă universitară: centrarea pe client. Cluj-Napoca: Editura Universitară Clujeană, 2003. 342 p.
5. Bocoș, M., Didactica disciplinelor pedagogice. Un cadru constructivist. Pitești: Editura Paralela 45, 2008. 428 p.
6. Cabin, Ph., Dortier, J.-Fr. (coord.) Comunicarea. București: Editura Polirom, 2010. 340 p.
7. Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi: predare, învățare, evaluare, Comitetul Director pentru Educație „Studierea limbilor și cetățenie europeană”; traducere din limba franceză de Gheorghe Moldovanu, Chișinău: Tipografia Centrală, 2003. 204 p.
8. Ceghit, I., Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri, strategii. București: Editura Polirom, 2008, 395 p.
9. Chiș, V. Pedagogia contemporană, pedagogia pentru competențe. ClujNapoca: Casa Cărții de Știință, 2005. 192 p.
10. Chomsky, N., Aspect of Theory of Syntax, Cambridge, the M.I.T. Press, 1965. 251 p.
11. Cojocaru M., Papuc L., Construcție și dezvoltare curriculară, Chișinău: ÎSFEP. 2005. 176 p.
12. Coșeriu, E. Lingvistica textului. O introducere în hermeneutica sensului. Versiune românească și index de Eugen Munteanu și Ana-Maria Prisacaru, cu o postfață de Eugen Munteanu. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013. 265 p.
13. Cristea S., Cojocaru-Borozan M., Sadovei L., Papuc L., Teoria și praxiologia cercetării pedagogice, București: EDP. 2016. 398 p.
14. Cristea, S., Competența comunicării în limbi străine, În: DidacticaPro. Revistă de teorie și practică educațională, nr. 4 (86)/ 2014. pp. 51-56.
15. Cristea S. Fundamentele pedagogiei. Iași: Polirom, 2010. 398 p.
16. Cucos, C. Teoria și metodologia evaluării. Iași: Editura Polirom, 2008. 265 p.
17. Gass Susan, M., Madden C. G., Input in Second Language Acquisitions. Series on Issues in Second Language Research. Newbury House Publisher, 1985. 464 p.
18. Grădinari G., Formarea competențelor comunicative ale studenților prin CASE STUDY (Studiu de caz), teză doctor în pedagogie. Chișinău: 2006. 131 p.
19. Guțu Vl. Schimbări de paradigmă în teoria și practica educațională. Chișinău: CEP, USM. 2009. 390 p.
20. Guțu, Vl., Silistraru, N., Platon, C. Metodologia proiectării curriculumului universitar. – Chișinău: CE USM, 2003. 183 p.
21. Gîlcescu, M.-R. Gramatica limbii engleze. Note de curs. Craiova: Editura Scrisul Românesc, 2013. 113 p.
22. Hadârcă M. Competențele: miza instruirii și evaluării autentice. În: Rev. Didactica Pro, 2008, nr. 4-5 (50-51), pp. 35-38.
23. Harmer, J. English Language Teaching, Third edition, Longman, Edimburg Gate Harlow, Essex, England, 2003. 370 p.

24. Ixari A. Importanța cunoștințelor lexicale în perceperea lexicului de specialitate la limba engleză. În: *Crossing Boundaries in Culture and Communication*. Conferință Internațională. Universitatea RomânoAmericană, București: 2011. vol. 2, nr. 2, pp. 8-15.
25. Ixari A. Lexicul – aspect indispensabil la însușirea limbii engleze. În: *Româna ca limbă străină – între metodă și impact cultural*. Simpozion internațional. Iași: Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, 2008, p. 571575.
26. Ixari A. Unele considerente privind realizarea în comunicare a lexicului de specialitate pentru studenții economiști. În: *Languages as a Lifeskill - New Perspectives on LSP Teaching and Learning*. Conferința Internațională. București: Academia de Studii Economice, 2010, pp. 221-227.
27. Joița, E., *Curs de pedagogie școlară*. Editura Universității din Craiova, Craiova: 2002. 676 p.
28. Lewis, M., *Implementing the Lexical Approach: Putting theory into practice*, Hove: Language Teaching Publications, 1997. 223 p.
28. Nunan, D., *Research Methods in Language Learning*, Cambridge: Cambridge University Press, 1992. 264 p.
29. Orosan D., *Comunicarea didactică-model de formare a competențelor comunicative la elevii ciclului primar*. Autoreferat al tezei de doctor în pedagogie, Chișinău: 2005. 28 p.
30. Pânișoară, I.-O., *Comunicarea eficientă*, Iași: Editura Polirom, 2015. 474 p.
31. Șchiopu C. Formarea cititorului de literatură în raport cu teleologia și conținuturile educației literar-artistice/*Studia Universitatis*. Seria Științe ale Educației, nr. 2015
32. Silistraru N. Educație pentru identitate etnică. În: *Perspectiva axiologică asupra educației în schimbare*. Chișinău: Print Caro, 2011. 180 p.
33. Slama-Cazacu, T. *Psiholingvistica – o știință a comunicării*. București: All Educațional, 1999. 840 p.
34. Stoof, A.; Martens, R.; Van Merriënboer, J.; Bastiaens, Th., *The Boundary Approach of Competence: A Constructivist Aid for Understanding and Using the Concept of Competence*”, *Human Resource Development Review*, Nr. 1, 2002. pp. 345-365.
35. Thornbury, S., *How to Teach Vocabulary*, Pearson Education Limited, Essex, England, 2002, 185 p.
36. Verdeș, M.-R. *Dicționar juridic englez-român*”, coautor cu Dan Voinea, Editura „Carol Davila”, București, 2015, 201 p.
37. Vizental, A., *Metodica predării limbii engleze*. ed. a 3-a, rev. Iași: Polirom, 2008. 241 p.

ADNOTARE

Maria-Rocselana Verdeș

„Formarea competențelor de comunicare în limba engleză la studenții în Drept” Teză de doctor în științe pedagogice, 532. 02 - Didactica școlară (limba engleză),

Chișinău, 2018

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 147 de surse, adnotare (română, rusă, engleză), 120 pagini text de bază, 21 tabele, 15 figuri, 5 anexe.

Publicații la tema tezei: 15 lucrări științifice.

Concepte-cheie: competența de comunicare în limba engleză, lexic juridic, studenți în Drept, comunicare profesională în limba engleză, formarea profesională inițială.

Domeniul de studiu îl reprezintă Didactica școlară (limba engleză).

Scopul cercetării constă în elaborarea metodologiei formării competențelor de comunicare în limba engleză la studenții în Drept prin valorificarea lexicului juridic (Anexa 1).

Obiectivele cercetării: determinarea fundamentelor lingvistice și psihopedagogice ale formării studenților în Drept pentru comunicarea profesională; studierea evoluției istorice a conceptului de competență de comunicare în limba engleză; examinarea abordărilor teoretice privind metodologia predării-învățării-evaluării limbii engleze în învățământul superior; identificarea premiselor psihopedagogice și a imperativelor profesionale privind formarea motivației pentru cunoașterea de către studenții la Drept a lexicului juridic în limba engleză; evaluarea CCLE la studenții în Drept în planul utilizării lexicului juridic; elaborarea și validarea experimentală a *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept (MPFSD)* pentru valorificarea lexicului juridic în comunicarea profesională.

Noutatea și originalitatea științifică: elaborarea indicatorilor calității în plan lexical a comunicării profesionale la studenții în Drept; elaborarea descriptorilor CCLE în planul utilizării de către studenții în Drept a lexicului juridic.

Problema științifică soluționată constă în dezvoltarea didacticii limbii engleze prin elaborarea și validarea experimentală a *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții în Drept (MPFSD)* pentru valorificarea lexicului juridic în comunicarea profesională.

Semnificația teoretică a cercetării: studiul teoriilor privind metodologia predării-învățării-evaluării limbii engleze în învățământul superior; valorizarea epistemică și praxiologică a indicatorilor și descriptorilor calității lexicului juridic la studenții în Drept în cadrul CCLE.

Valoarea aplicativă a cercetării: elaborarea și validarea experimentală a *Modelului Pedagogic de Formare a CCLE la Studenții facultăților de Drept* pentru valorificarea lexicului juridic, care reprezintă în cercetare metodologia formării CCLE în învățământul superior.

Implementarea rezultatelor științifice a fost realizată prin: mediatizarea rezultatelor cercetării la conferințe internaționale și naționale, publicate în materiale științifico-metodice în instituții de învățământ universitar din Republica Moldova și România.

АННОТАЦИЯ

Вердеш Мария-Рокселана

Формирование коммуникативной компетенции на английском языке у студентов юристов

**Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук,
Кишинэу, 2018 г.**

Структура диссертации: введение, три главы, выводы и рекомендации, библиография из 147 источников, аннотации на румынском, русском и английском языках, 1220 страниц основного текста, 21 таблица, 15 рисунков, 5 приложений.

Публикации по теме диссертации: 15 научных работ.

Ключевые слова: коммуникативная компетенция на английском языке, юридическая лексика, студенты юристы, профессиональное общение на английском языке, начальное профессиональное обучение.

Область исследования: дидактика обучения (английский язык).

Цель исследования: разработка методологии формирования коммуникативной компетенции на английском языке у студентов юристов в процессе использования ими специализированной лексики.

Задачи исследования: определение лингвистических и психопедагогических основ подготовки студентов-юристов для профессионального общения; изучение исторического развития термина коммуникативной компетенции на английском языке; изучение теоретических основ методологии преподавания и оценивания английского языка в вузах; определение психопедагогических и профессиональных предпосылок для формирования мотивации изучения студентами юридических факультетов профессиональной лексики на английском языке; оценивание коммуникативной компетенции на английском языке у студентов-юристов с точки зрения использования ими профессиональной лексики; разработка и экспериментальное подтверждение *Педагогической модели формирования у студентов юридических факультетов коммуникативной компетенции на английском языке* с целью использования юридической лексики в профессиональном общении.

Научная новизна диссертации: разработка критериев определения качества профессионального общения студентов юристов в плане использования ими профессиональной лексики.

Научная проблема, решенная в исследовании, состоит в развитии дидактики английского языка, путем разработки и экспериментального подтверждения *Педагогической модели формирования у студентов юридических факультетов коммуникативной компетенции на английском языке* с целью использования ими юридической лексики в профессиональном общении.

Теоретическая значимость: исследование теоретических основ методологии преподавания-изучения-оценивания английского языка в вузах; научное и практическое использование критериев качества лексики студентами юристами в рамках формирования коммуникативной компетенции на английском языке.

Практическая ценность исследования заключается в разработке, тестировании и внедрении *Педагогической модели формирования у студентов юридических факультетов коммуникативной компетенции на английском языке* с целью использования юридической лексики.

Внедрение научных результатов исследования. Результаты исследования были изложены в рамках национальных и международных конференциях, были опубликованы в научно-методических трудах, изданных в высших учебных заведениях Республики Молдова и Румынии.

ANNOTATION

Maria-Rocselana Verdeş

„Developing Communication English Skills of Law students”

PhD thesis in Pedagogical Sciences, Chişinău, 2018

Structure of the thesis: introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography of 147 sources, annotation (Romanian, Russian, English), 122 pages of basic text, 21 tables, 15 figures, 5 annexes.

Publications on the thesis: 15 scientific papers.

Key concepts: communication skills in English, juridical vocabulary, Law students, professional communication in English, initial professional training.

Field of study is represented by School Didactics (English).

The purpose of the research consists in developing the methodology of forming communication skills of Law students by capitalization of the juridical vocabulary (Annex 1).

Research objectives: determination of the linguistic and psycho-pedagogical fundamentals of the Law students training for the professional communication; study of the historical evolution of the concept of communication skills in English; examination of the theoretical approaches on the methodology of teaching-learning-evaluating the English language in higher education; identification of the psycho-pedagogical premises and the professional imperatives regarding the motivation for learning the English juridical vocabulary by the Law students; CCLE assessment of Law students in terms of using the juridical vocabulary; experimental development and validation of the Pedagogical Model of the Formation of CCLE in Law Students (PMFLS) for the use of the juridical vocabulary in professional communication.

Scientific novelty and originality: elaboration of lexical qualitative indicators of professional communication in Law students; determination of the CCLE descriptors on the use of juridical lexis by Law students.

The solved scientific problem: though the researches in the field of pedagogy have theoretically and/ or praxeologically substantiated the formation of the communication skills in English (CCLE) at the university level, yet, there is insufficient use by the Law students of the English juridical vocabulary for professional communication.

The theoretical significance of the research: the study of the theories on the teaching-learning-evaluating the English language methodology in higher education; the epistemic and praxiological valorisation of the indicators and descriptors on the quality of the juridical lexis of Law students in CCLE.

The applicative value of the research: the experimental development and validation of **The Pedagogical Model of Training the CCLE in Law Students** for the enrichment of the juridical

vocabulary, which represents, in the present research, the methodology of developing the CCLE in higher education.

The implementation of the scientific results was realized through: the mediatization of the results at national and international conferences, published in didactical and scientific materials applied in higher education institutions in the Republic of Moldova and Romania.

VERDEȘ MARIA-ROCSELANA

**FORMAREA COMPETENȚELOR DE COMUNICARE
ÎN LIMBA ENGLEZĂ LA STUDENȚII ÎN DREPT**

Didactica limbii engleze

Autoreferatul tezei de doctor în științe pedagogice

ISBN 978-606-94682-2-7

© Editura eParadigme, Maria-Rocselala Verdeș 2018

<http://paradigme.euroeducation.ro/>

http://groups.google.ro/group/paradigme_educationale

1 c în raport de axiomatica paradigmei *curriculumului*, îndeplinește, un *scop general* ameliorativ, asumat în mod explicit și programatic, care „constă în elaborarea metodologiei formării competențelor de comunicare în limba engleză la studenții în *Drept* prin valorificarea lexicului juridic”. Prin amplitudinea și deschiderea abordării, își asumă și *obiective* tipice unei cercetări orientate cu „*scop emancipator*”, care vizează susținerea epistemologică a unui domeniu special – *didactica particulară*, dezvoltată în învățământul superior, într-o anumită zonă flexibilă, de interes major în plan social.

Apreciem volumul de muncă depus de doamna profesoară Maria-Rocselana VERDEȘ, cu răspundere și perseverență care susține capacitatea sa de valorificare, la nivel superior, a experienței didactice și extradidactice dobândită în învățământul școlar și universitar. Rezultatele cercetării, inițiată și finalizată în context epistemologic disciplinar, intradisciplinar și interdisciplinar, probează această capacitate perfectibilă și în viitor în condițiile unor noi investigații atât de necesare în științele educației/ pedagogice în zona *didacticilor particulare*, aplicabile, în cazul limbii engleze, la toate treptele de învățământ.

Prof.univ.dr. Sorin Cristea
Universitatea din București,
Facultatea de Psihologie și Științele Educației

ISBN 978-606-94682-2-7

© Editura eParadigme, Craiova 2018